

Příloha 6: Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta Fakulta sportovních studií
Habilitační obor Kinantropologie

Uchazeč PaedDr. Peter Krška, PhD.
Pracoviště katedra telesnej výchovy a športu PF KU Ružomberok
Habilitační práce *Štruktúra pohybovej činnosti v skoku o žrdi žien*

Oponent prof. PaedDr. Tomáš Kampmiller
Pracoviště FTVŠ UK Bratislava

Text posudku (rozsah dle zvážení oponenta)

Kinematická štruktúra pohybovej činnosti je súčasťou biomechanickej štruktúry pohybu a jej poznanie môže do značnej miery ovplyvniť kvalitu technickej prípravy športovca v tréningovom procese. Platí to najmä v tom prípade ak máme k dispozícii model štruktúry pohybovej činnosti získaný analýzou najúspešnejších športovcov v danej disciplíne. O takýto model kinematickej štruktúry skoku o žrdi žien sa pokúsil autor predloženej habilitačnej práce Dr. Peter Krška PhD., téma je aktuálna.

Habilitačná práca má 132 strán textu a dokumentačného materiálu vrátane zoznamu použitej literatúry. Svojou štruktúrou predstavuje výskumnú správu členenú do štyroch základných kapitol.

Napriek tomu, že autor v abstrakte práce hovorí o komplexnom pohľade na skok o žrdi žien, nemôžem celkovo súhlasiť s takýmto konštatovaním. V rozpore sú aj niektoré pojmy, napr. v názve práce je štruktúra pohybovej činnosti, čo považujem za adekvátnejšie ako štruktúra športového výkonu, ktorú autor používa v texte ako synonymum. Podľa môjho názoru, výskumné zameranie práce je orientované na zisťovanie extraindividuálnych modelov kinematickej štruktúry skoku o žrdi žien a nie na štruktúru športového výkonu, ktorú považujem za oveľa komplexnejší prejav. Štruktúru ŠV zisťoval autor vo svojej dizertačnej práci v roku 2001. Touto jeho prácou je poznačená aj použitá literatúra, ako teoretické východisko riešeného problému. Väčšina literárnych zdrojov končí do roku 2000. Očakával by som od habilitanta aj novšie zdroje, najmä z oblasti biomechaniky skoku o žrdi.

Cieľ výskumu je definovaný relatívne široko a podľa môjho pohľadu nevystihuje celkom presne skutočný obsah práce, ktorá je zmenšená výlučne na kinematickú štruktúru pohybovej činnosti a nie na štruktúru športového výkonu. Od habilitanta by som očakával aj presnejšie vyjadrenie hypotéz, ktoré majú vyjadrovať vzťah medzi nezávislými a závislými premennými. Napr. v H2 neviem určiť poznatkovú hodnotu výroku: „Očakávame, že pri konkrétnom určení modelových charakteristík bude dostatočný priestor aj na zohľadnenie osobitostí vybranej problematiky.“ H3 považujem tak isto za nepresné vyjadrenie sledovaných vzťahov medzi úrovňou ŠV a kinematickými parametrami pohybovej činnosti. H4 je taktiež vyjadrením nejakého želania a nie očakávaného vzťahu medzi modelovou kinematickou štruktúrou a štruktúrou pripravenosti sledovaných skokaniek.

V charakteristike výskumnej situácie je popisovaný interindividuálny prístup, ktorý je základom metodologickej paradigmy autora. Ale intraindividuálne sledovanie vo výsledkovej časti môžeme len ťažko nájsť podľa naznačenej schémy na str. 35.

Použitú dvojdimenzionálnu kinematickú analýzu môžeme považovať za určitých zjednodušených podmienok za adekvátnu. Základom na hodnotenie vzťahov medzi závislou a nezávislými premennými je párová a mnohonásobná korelačná analýza. Aby mohla byť uskutočnená korektné, treba dodržať určité pravidlá. Napr. pre vstup do mnohonásobnej korelácie je podmienka nezávislosti medzi nezávislými premennými. Za metodologickú chybu považujem vstupovať do riešenia takými nezávislými premennými, ktoré sú odvodené zo závislej. Napr. parameter prevýšenia je odvodený od úchopu a samotného výkonu. Čiže výkon vysvetľujeme čiastočne výkonom. Na tieto chyby sme upozorňovali už v 80. rokoch, keď sa v Československu robili prvé štruktúrne výskumy ŠV. Pri takejto „metodológii“ sú výsledkom mnohonásobné determinanty vysvetlenia blízko 100 %, čo považujeme za zavádzajúce.

Za najvydarenejšiu časť práce považujem porovnávaciu štúdiu kinematickej štruktúry skoku o žrdi žien v dvoch skupinách pretekárok do 430 cm a nad 430 cm. V tejto časti sú jasne významné rozdiely medzi výkonnejšou a menej výkonnejšou skupinou. Autor prezentuje aj niektoré zaujímavé vzťahy napr. medzi max. výškou ťažiska a počtom rozbehových skokov (str. 58), ale bez hlbšej interpretácie, s čím tento jav súvisí. Podobne sa môžeme vyjadriť aj k ďalším zisteným vzťahom prezentovaným na obr. 9 až 30. Za určitý pozitívny prínos môžeme považovať podrobné rozfázovanie skoku na ohraničené činnosti pomocou kinematických pravidiel. Ale ani v prvej výsledkovej časti sa autor nevyhol korelovaniu skoro tých istých veličín, napr. na str. 73, pri vyjadrení závislosti medzi maximálnou výškou ťažiska a výškou ťažiska pri ukončení vzoprenia. Nie je to skoro to isté?

V časti 4.2.1 nachádzame niekoľko relevantných informácií o porovnaní horizontálnej rýchlosti a jej zmeny medzi výkonnostne rozdielnymi skupinami. Jasne sa ukazuje, že hlavný rozdiel spočíva v horizontálnej rýchlosti v momente ukončenia odrazu, keď jej strata je výraznejšia v skupine menej výkonných skokaniek. Podobne názorné výsledky sú aj na str. 80, kde sú dokumentované jasné rozdiely v druhej časti skoku po ukončení vystierania žrde. Škoda, že autor pri porovnávaní kinematických parametrov nevy, aby boli dôkazy preukazné v prospech skupiny s vyššou úrovňou ŠV. Okrem toho chýba hľadanie príčinných súvislostí aspoň formou diskusie o preukázaných rozdieloch s možnosťou poukázať na rezervy v technickej pripravenosti.

Na str. 92 v tab. 6 sme svedkami tautologického vysvetlenia, keď autor vysvetľuje variáciu max. výšky ťažiska variáciou čistého úchopu na 36,3 % a variáciou prevýšenia na 63,7 %. Obe nezávislé premenné sú odvodené od závislej. Ďalšie vysvetlenia sú z vecného hľadiska prijateľnejšie. Napriek tomu nie je najprijateľnejším riešením uplatnenie Havličkovho modelu štruktúry ŠV, ktorý zvyrazňuje rozdiel medzi faktormi vyššieho a nižšieho radu väzbou na koordinačnú a faktorovú zložitost transparentných premenných (ktoré meriame zvyčajne pomocou motorických testov). Ich nahradenie kinematickými parametrami nepovažujem za vhodné riešenie, lebo všetky parametre vznikajú v jednej pohybovej činnosti a sú na sebe automaticky závislé.

Napriek uvedenému sa autorovi podarilo upozorniť na uzlové momenty kinematickej štruktúry pohybovej činnosti, ktoré sú vyjadrením kvality technického riešenia a výsledky sú uplatniteľné v oblasti technickej prípravy skokaniek o žrdi. Za užitočné zistenia považujem porovnanie individuálne kinematickej štruktúry pohybovej činnosti slovenskej rekordérky s „modelovými hodnotami S1a S2, ktoré poukazujú na technické nedostatky, a tým môžu slúžiť ako impulz na ďalšie zdokonaľovanie techniky v športovom tréningu.

Habilitačná práca Dr. Kršku PhD. obsahuje formálne a obsahové nedostatky najmä v metodologickej oblasti ale celkovo hodnotím, že prináša aktualizované informácie z oblasti kinematickej štruktúry pohybovej činnosti v skoku o žrdi žien a prevažne splnila ciele a úlohy, ktoré autor nastolil.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

1. Ako chápete model S1 a S2? Je to priemer kinematických charakteristík?
2. Ako chápete štruktúru pohybovej činnosti a štruktúru športového výkonu?
3. Aké nové poznatky prináša predložená habilitačná práca?
4. V abstrakte uvádzate, že práca rieši aj „problematiku tréningového zaťaženia na príklade slovenskej rekordérky“. V čom spočíva toto riešenie?

Závěr

Habilitační práce PaedDr. Petera Kršky, PhD. „*Štruktúra pohybovej činnosti v skoku o žrdi žien*“ ~~nesplňuje~~ **splňuje** požiadavky standardne kladené na habilitační práce v oboru Kinantropologie.

V Bratislave, dne 24..05.2012

prof. PaedDr. Tomáš Kampmiller, PhD.